

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quâ tractatur de Augustissimo Eucharistiæ Sacramento, ac Sacrificio
Missæ, ...

Bosco, Jean a

Lovanii, 1667

Concl. II. De necessitate panis consecrabilis non est, quòd sit azymus,
neque quòd sit fermentatus. Equidem in Ecclesia Accidentali præcipitur
azymus, in Orientali fermentatus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73377)

qualis est. licet pauca alterius speciei granamiscantur.

10. Scotus.

Hinc non vitiat materiam consecrabilem mixtio paucorum granorum alterius speciei, aut butyri, lactis, sacchari, mellis, aquae rosaceae & similium substantiarum in tam parva quantitate, ut adhuc moraliter aestimetur, & simpliciter indiget nominae panis triticeae.

Interrogas, azymi, an fermentati? An triticeae? Hoc dubium, inquit Doctor supra n. 4. includit maiorem difficultatem. Graeci enim dicunt, quod necesse est consecrare in fermento, & ideo negant Latinos consecrare: Et Antecedens nituntur probare per Evangelia: scilicet ex facto Christi. Dicunt enim quod Christus passus est luna quarta decima, ut impletur figura legis de Agno Paschali, qui immolabatur luna 14. Dicunt autem tunc inter Indecos panem fermentatum esse in usu; non enim erat eis interdictus panis fermentatus ante 14 diem mensis primi ad vesperam. Ex hoc concludunt Christum tunc usum fuisse fermento, & per consequens ipsum consecrasse in fermento.

Verum cum sect. 1. conclus. 2. longe ac late nimis, atque, ut arbitror, satis evidenter probaverimus factum contrarium Christi, scilicet comedisse Agnum Paschalem luna 14. ad vesperam, quando Judaei non utebantur pane fermentato, sed azymo, ac propterea in azymo consecrasse: hinc pono sequentem Conclusionem & dico:

CONCLUSIO II.

De necessitate panis consecrabilis non est, quod sit azymus, neque quod sit fermentatus. Equidem in Ecclesia Occidentali praecipitur azymus, in Orientali fermentatus.

11. Prima pars Conclus. probatur ex Florent.

Prima pars est Concilii Florentini in decreto Fidei ex communi consensu Latinorum & Graecorum definitione tertia, qua sic se habet: Item (definimus) in azymo, sive fermentato pane triticeo Corpus Christi veraciter consecrari, sacerdotibus, in altero ipsum Domini Corpus consecrare debere, nunquamque scilicet iuxta sua Ecclesia, sive Occidentalis, sive Orientalis consuetudinem.

Ubi cum audis, debere, non convenientiam tantum intellige, aut permissionem; sed strictum preceptum, de quo post hanc definitionem nemo dubitat, accedente praesertim communi intellectu utriusque Ecclesiae; neque Catholice quis ambigere potest de veritate Consecrationis in utroque pane.

Hinc Graeci schismatici sunt, & verè heretici; non quia in fermentato consecrant, nam ad id obligantur, durante praesenti consuetudine; verum quia damnant Latinos in azymo consecrantes; pertinaciter docentes Consecrationem ejusmodi esse invalidam.

quam ante Florentinum docuit Scotus;

Porro veritatem Apostolicam ante Florentinum scripto evulgavit Doctor noster supra

n. 6. his verbis: Hoc ergo simpliciter tenendum est, quod de necessitate panis consecrabilis non est, neque quod sit azymus, neque quod sit fermentatus. Rationem adjungit: Quia secundum Anselmum, libro suo de azymo & fermentato, non differunt substantia: licet azymus & fermentatus; id est, uterque panis verè est, & proprie dicitur panis.

De fermentato nulla est ratio dubitandi. De azymo patet ex Scriptura Luc. 24. Ubi simpliciter appellatur panis v. 30. Et factum est cum recumberet (Jesús) cum eis, (discipulis in Emmaus) accepit panem, & benedixit &c. qui tamen panis fuit azymus; cum illo die, qui juxta Graecos erat secundus, juxta nos, tertius dies Azymorum, nullus posset esse fermentatus in mensis, aut domibus Judaeorum.

Et si objicias; quia de facto homines communiter utuntur pane fermentato; quam azymo; admitto, id quod quia fermentatus panis dat gratum aliquem saporem: Ergo panis azymus non est panis usualis; Neg. Consequi quippe ad hoc sufficit, quod illo utamur tamquam vero pane, qui habeat eundem effectum nutritionis cum pane fermentato, licet homines propter aliquod accidens rarius illo utantur.

Sicuti ex eo, quod homines rarius utantur aliquo vino propter aliquem ingratum saporem, male inferitur, illud non esse materiam consecrabilem, sive vinum usuale: proculdubio enim eundem effectum nutritionis habet cum aliis vinis; & in communi sermone simpliciter appellatur vinum: quemadmodum & panis azymus simpliciter nominatur panis, à quo cumque tandem ly Panis deducatur.

Constat liquidum ex etymologia nominis (quae saepe est strictior, aut latior significatione vocis) frivolum duci argumentum. Sic Invidentia, & Invidere derivatur ab in, & videre, & tamen secundum omnes pertinet ad voluntatem. Et ita in pluribus aliis contingit, ut nomina significantia unam rem, deducantur à nominibus plures & diversissimas res significantibus. Solum ergo valet illud argumentum, quando non constat aliunde, quod nomen derivatum ab alio nomine, significet aliud, aut quando non est inconueniens, quod significet eandem rem, quam significat nomen, à quo derivatur.

Quamquam & in praesenti, etymologia nominis Panis, graece ἀρτος ab ἀρτα, quod significat tollo, vel, attollo, pani azymo convenient: quippe non ideo dicitur panis ἀρτος, quia fermento attollatur; sed quia hominem nutriendo, vim habet eum attollendi ad justam staturam, sive quia attollit vires corporis, spiritus excitat, & quasi jacenti homini vires praebet ad surgendum, quod aequè competit pani azymo ac fermentato.

Quod attinet ad factum Christi, non magis probat necessitatem unius, quam alterius panis, in quocumque dicatur consecrasse, sicuti non probatur necessitas vini illius speciei, in quo Christus instituit

quis uterque panis proprie dicitur panis.

De fermentato non est ratio dubitandi. Luc. 24.

De azymo probatur ex Scriptura.

12. Obiectio.

Solutio.

Panis azymus simpliciter nominatur panis.

Et convenit etymologia nominis panis.

13. Factus Christus non magis probatur instituit

instituit Sacramentum Sanguinis, dummodò sic verus panis triticeus usualis, & verum vinum de vite.

Nec obstat, quòd SS. Patres doceant, non aliud debere fieri, quàm quod Christus fecit: intellige namque quoad substantiam rei, id est, non debere offerri nisi panem, & vinum aquà mixtum. Ita explicat Concilium Carthaginense III. cap. 24. & refertur de Consecrat. dist. 2. cap. 5. In Sacramento, inquit, Corporis & Sanguinis Domini nihil amplius offeratur, quàm ipse Dominus tradidit, hoc est panis, & vinum aquà mixtum. Et infra: Nec amplius in Sacrificiis offeratur, quàm de vis & frumentis.

Et ideo cum Doctore nostro, & totà Ecclesià Latinà, quamvis verius sit Christum in azymo consecrassè, non negamus verè consecrè Græcos in fermentato. Quòd etiam patet, inquit Scotus, quia tempore Leonis Papa fuit constitutum, quòd consecrètur in fermento (in Ecclesià Latinà) sed fuit ad tempus, ad extinguendam heresim Ebionitarum, qui dixerunt, quòd necessarium erat Christianos Iudæizare, & per consequens Pascha sumi in azymo consecrè, sicut fecerunt Iudæi: & ad extinctionem huius heresis fuit ordinatum consecrè in fermento. Sed post, hæresis illà extinctà, rediit Ecclesià Occidentalis ad primam consuetudinem, quæ conformis est institutioni Christi, & promulgationi facta per eius Vicarium Petrum.

Neque alicujus momenti est, quòd aliqui objiciunt ex Apostolo 1. Corinth. 5. vers. 6. Nescitis quia modicum fermentum totam massam corrumpit? Scimus corrumpere totam massam, si fermentum diu maneat, antequam ex ipso & farina coquat panis; cæteroquin solum communicat aliquas qualitates massæ, eamque disponit ad panem magis communem & lipidiorum.

Omitto, fortè ibi ly corrumpit idem esse, quòd fermentat, ut multi explicant. Hoc certum, panem fermentatum esse verum panem usualem, quòd sufficit, ut sit materia verè consecrabilis.

Sed (pergit Scotus supra) de necessitate ministri, ad minus in Ecclesià Latinà, est hodie consecrè in azymo. Addit (quòd videtur repugnare ultimæ parti nostræ Conclusionis) Et fortè etiam graviter peccant Græci, qui non se conformant Ecclesiæ Petri: maxime cum hic habeatur fundamentum solidum, quòd sic Christus instituit istud Sacramentum celebrandum, ad minus, licet non necessariò, quin aliter fieri posset, tamen sic magis congrue celebratur. Utrique quia panis azymus est purior, adeoque aptior ad significandum Christum sine virili femine conceptum, ac puritatem conscientie, quam hoc Sacramentum requirit, & promovet.

At quomodo Græci graviter peccant, non se conformando Ecclesiæ Petri, cum ipsa Ecclesià Petri in Concilio Florentino supra, & novissimè Pius V. Constit. 12. jubet (profectò sub gravi obligatione; quia in materia gravi) singulis servare suum ritum, revocans omnes licentias Græcis concessas celebrandi Latini more, & Latinis more Græco?

Resp. Doctorem Subtilem scripsisse ante Concilium Florentinum, & constitutionem illam Pii V. consuetudine Græcorum necdum factis (saltem patenter) approbatà. Unde loquitur dubitanter dicens: Fortè: reducitque peccatum illud, non in necessitatem præcepti sic consecrandi; sed magis in contumaciam & contemptum ipsorum, ex quibus videntur recessisse à ritu Latinorum: & peccatum illud grave est ex suppositione erroris, in quantum sic consecrant, quasi esset necessarium necessitate Sacramenti, adeoque culpantes Ecclesiam Latinam; quasi invalidè consecret, quem errorem Græcorum citat Doctor ibi n. 4. dicens: Tertium dubium includit maiorem difficultatem, Græci enim dicunt &c. Vide supra.

Hunc itaque contemptum culpât Doctor, non ipsum ritum secundum se: quippe eodem libro dist. 3. q. 2. n. 6. admittit, formam Baptismi particularem Ecclesiæ Græcæ licitam esse Græcis; imò obligantem, si in Concilio suis particularibus ordinaverint inter se talem formam esse servandam.

Et tunc ly Fortè, non tam significat dubitationem, quàm certitudinem, ut idem sit quòd Certè; sic quippe (teste Anselmo Laudunensi, qui est Auctor Glossæ interlinealis) sapius accipitur in Scriptura; imò semper, quando attribuitur Deo, in quem non cadit dubitatio; quoniam infallibiliter scit omnia futura, etiam contingentià libera.

Et reverà nullum dubium esse potest, quin talis formalis contemptus, & error Græcorum sit peccatum mortale. Eo seculo, non solum licitum, sed etiam præceptum est (ut habet Conclusio) unicuique, celebrare secundum ritum suæ Ecclesiæ, Latinis utique in azymo, Græcis in fermentato. Quin imò multi Recentiores, propter constitutionem Pii V. præmemorata, constanter asserunt; Græcum peregrinum non posse se conformare Ecclesiæ Latinæ, in qua peregrinatur, & è converso Latinum Ecclesiæ Græcæ. Nihilominus sic

CONCLUSIO III.

Sacerdos peregrinus potest, non debet, se conformare in consecrando panem azymum, aut fermentatum Ecclesiæ in qua peregrinatur. Latinum non posse, ad communicandum infirmum, celebrare in fermentato in propria Ecclesià, probat auctoritas; at ratio favet opposito.

Suppono ex Tractatu de Legibus, peregrinos obligari legibus loci, in quo morantur per majorem partem anni, imò probabiliter sufficere,

Offendit ex Scoto,

16. culpante contemptum, non ipsum ritum secundum se,

qui formalis contemptus est peccatum mortale,

17. Peregrini obligantur legibus cetero,